



ASIA **Esitutkintapäätöksestä tiedottaminen**

KANTELU

Kantelijat arvostelevat oikeuskanslerille 22.1.2019 osoittamassaan kantelussa Helsingin poliisilaitoksen menettelyä ilmoittamassaan rikosasiassa. Asianomistajille ei ollut lähetetty tiedoksi 23.3.2019 tutkinnanjohtajan tekemää päätöstä, jolla esitutkinta epäilyistä vaaran aiheuttamisesta oli päätetty jättää suorittamatta. Päätös tuli myöhemmin asianomistajien tietoon, mutta käsitöksensä mukaan he olivat tuolloin menettäneet mahdollisuutensa harkita toissijaisen syyteoikeuden käyttämistä syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi.

Kantelijat arvostelevat poliisia myös epäselvyyksistä tutkinnanjohtajuudessa sekä siitä, ettei heidän viesteihinsä ollut vastattu ja että rikoksen tueksi esitettyjä seikkoja oli jätetty huomiotta.

SELVITYS JA VASTINE

Helsingin poliisilaitoksen poliisipäällikkö sekä rikoskomisario ovat antaneet selvityksensä ja Poliisihallitus lausunnon. Kantelijat ovat antaneet vastineen hankittuun selvitykseen.

Kantelijoita pyydettiin toimittamaan oikeuskanslerinvirastoon kantelukirjoituksessa mainitut puhelinkeskustelunauhoitteet, joita ei ollut alun perin toimitettu kantelun liitteinä, sekä muu kantelun liiteaineisto selvemmin luettavassa muodossa.

RATKAISU

Kantelija A oli 21.2.2017 pyytänyt Helsingin poliisilaitosta tutkimaan, oliko Suomen Satokodit Oy syylistynyt vaaran aiheuttamiseen asunnon kosteusvaurioon liittyvässä asiassa. Tutkintapyyntö kirjattiin poliisin sähköiseen ilmoitusjärjestelmään. Tutkittavaksi rikokseksi kirjattiin vaaran aiheuttaminen 17.12.2016-21.2.2017. Tutkinnanjohtajaksi merkittiin rikoskomisario ja tutkijaksi rikosylikonstaapeli. Tutkinnanjohtaja teki 23.3.2019 tutkinnan päätöksen, jonka mukaan asiassa ei ollut syytä epäillä rikosta eikä esitutkintaa toimiteta.

Esitutkintapäätöksestä säädetään esitutkintalain 11 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentissa muun muassa seuraavasti:

Esitutkinnan toimittamatta jättämisestä, lopettamisesta 3 luvun 9 §:n 1 momentin taikka 10 tai 10 a §:n nojalla sekä päättämisestä saattamatta asiaa syyttäjän harkittavaksi on tehtävä kirjallinen päätös... Päätös annetaan esitutkinnassa läsnä olevalle asianosaiselle tai lähetetään postitse hänen ilmoittamaansa taikka muuten esitutkintaviranomaisen tiedossa olevaan osoitteeseen. Päätös saadaan jättää antamatta tai lähettämättä, jos siitä aiheutuisi haittaa kysymyksessä olevan rikoksen tai toisen siihen liittyvän rikoksen selvittämiseksi. Ilmoitus on annettava tai lähetettävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun selvittämisestä aiheutuvaa haittaa ei voi enää aiheutua.

Helsingin poliisilaitoksen selvityksen mukaan kantelijoiden luotettavana pidettävän kertoman mukaan he eivät ole saaneet tutkinnan päätöstä. Poliisilaitos ei selvityksensä mukaan voi muuta osoittaa, joten se myöntää menetelleensä tältä osin virheellisesti. Poliisilaitos pitää tutkinnanjohtajaa viime kädessä vastuullisena laiminlyönnistä, mutta pitää sitä vähäisenä ja anteeksiantettavana. Muilta osin poliisilaitos ei katso menetelleensä virheellisesti esitutkinnassa.

Poliisihallitus yhtyy lausunnossaan Helsingin poliisilaitoksen käsitykseen tutkinnanjohtajan menettelyn virheellisyydestä ja sen vähäisyydestä.

Hankitun selvityksen ja lausunnon perusteella katson riittävästi selvitetyn, että tutkinnanjohtajana toiminut Helsingin poliisilaitoksen rikoskomisario on menetellyt lainvastaisesti jättäessään huolehtimatta siitä, että hänen tekemänsä tutkinnan päätös saatetaan asianomistajien tietoon esitutkintalain edellyttämällä tavalla.

Muilta osin Helsingin poliisilaitoksen ei ole näytetty menetelleen lainvastaisesti.

Kantelun mukaan asianomistajat olivat poliisin päätöksen lähettämistä koskevan laiminlyönnin vuoksi menettäneet mahdollisuutensa harkita toissijaisen syyteoikeuden käyttämistä. Tältä osin on todettava, että rikoslain 21 luvun 13 §:ssä rangaistavaksi säädetty vaaran aiheuttaminen, josta voidaan tuomita enimmillään kaksi vuotta vankeutta, ei vanhene kahdessa vuodessa, kuten kantelijat ovat ilmeisesti uskoneet, vaan rikoslain 8 luvun 1 §:n mukaan viidessä vuodessa. Näin ollen mahdollisuus toissijaisen syyteoikeuden käyttämiseen ei ole vielä menetetty.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kiinnitän Helsingin poliisilaitoksen ja rikoskomisario huomiota esitutkintalaissa säädettyyn velvollisuuteen ilmoittaa asianomistajalle esitutkinnan toimittamatta jättämisestä koskevasta päätöksestä.

Tässä tarkoituksessa lähetän päätökseni tiedoksi Poliisihallituksen kautta Helsingin poliisilaitokselle ja rikoskomisariolle.

Muihin toimenpiteisiin kantelu ei anna aiheutta.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Tom Smeds